

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 7. 2021, č. j.: OAM-844/ZA-ZA11-HA10-2020

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 7. 2021, č. j.: OAM-844/ZA-ZA11-HA10-2020, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci vzhledem k okolnostem konkrétního případu, zvláště ve vztahu k udělení doplňkové ochrany, nebyly zjištěny všechny rozhodné okolnosti, napadené rozhodnutí není přesvědčivé, nebylo přihlédnuto ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a napadené rozhodnutí postrádá řádné odůvodnění; kvůli nedostatkům ve skutkových zjištěních byla chybně aplikována ustanovení zákona o azylu, podmínky pro udělení mezinárodní ochrany splňuje, žalobce X. soukromým věřitelům dluží dohromady asi X., původně dlužil asi X., ale část již splatil, věřitelé mu vyhrožují zabitím kvůli nesplacení dluhu, v případě návratu do vlasti se proto bojí o život, byl si nucen půjčit od soukromých osob, o nelegálních půjčkách neexistují důkazy a oběti to neohlásí, proto je pro státní orgány těžké jednat, vymáhání spojené s nelegálními půjčkami zasahuje do veřejné správy a ohrožuje životy dlužníků, regulační orgány se o nelegální půjčky zajímají stále více, nelegální půjčky jsou ve Vietnamu velmi rozšířené; žalobce se obává zabití ze strany věřitelů, nikoliv kvůli dluhu, v řízení ale nebylo dostatečně zjišťováno, proč se bojí návratu, žalobce nepochopil, že má během pohovoru vyprávět o svých obavách z návratu; opatřené informace jsou obecné, proklamace o potřebě potírat nelegální půjčky nejsou reálnou zárukou bezpečí, stát neposkytuje dostatečnou zdravotní péči a nelegální půjčky představují dlouhodobý problém; rodina se nachází v nelehké situaci, tvrzení o prospěšnosti žalobcovy přítomnosti u X. je nepřipadné, jeho předchozí zaměstnání není zárukou dobrých socioekonomických poměrů, pokud by měl dost peněz, nemusel by si půjčovat; pobyt si chtěl legalizovat s ohledem na své obavy, snaha o legalizaci pobytu není důvodem k zamítnutí azylové žádosti.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Napadené rozhodnutí je zákonné, byl dostatečně zjištěn skutkový stav, zabýval se všemi žalobcem sdělenými okolnostmi a opatřil si dostatečné podklady, v případě návratu nehrozí žalobci pronásledování z azylově relevantních důvodů, podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo účelové, žalobce tak učinil v okamžiku hrozby vyhoštění, do České republiky přicestoval X., od X. zde byl nelegálně, azylovou žádost však podal až X., tvrzení o obavách z věřitelů poprvé zmíněná až v žalobě jsou značně účelová, žalobci nic nebránilo uvést je již v azylovém řízení, ke sdělení svých obav žalobce nepotřebuje právní vzdělání ani návodné otázky, krom toho se může obrátit na vnitrostátní orgány, jeho zadlužení nesouvisí s azylově relevantními důvody, socioekonomické faktory nepředstavují důvod pro udělení mezinárodní ochrany, nebyly splněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany, sám žalobce v závěru pohovoru potvrdil účelovost své azylové žádosti. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce v poskytnutí údajů k žádosti ze dne 30. 12. 2020 uvedl, že je vietnamské národnosti, je schopen se dorozumět vietnamsky, je bez vyznání, nikdy nebyl členem politické strany ani politického hnutí, nebyl nijak politicky aktivní, je X., do České republiky přicestoval X. za účelem X., roku X. do vlasti, cestovní doklad mu byl před několika lety ukraden, již dlouhou dobu neměl povolení k pobytu, Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

proto to nešel nahlásit, X. měl povolen pobyt za účelem X., který si následně prodlužoval, o mezinárodní ochranu dosud nežádal, ohledně zdravotního stavu má X., jiné zdravotní potíže nemá; o mezinárodní ochranu žádá, protože je ve vlasti velmi zadlužen, X. potřebuje hodně peněz na X., chce být v České republice, aby vydělal peníze na X. a splacení svého dluhu, rovněž žije s X., jiný důvod žádosti nemá.

6. Během pohovoru vedeného dne 4. 1. 2021 žalobce dále uvedl, že dříve vykonával ve vlasti X., ve vlasti má X., jediný důvod, proč se nemůže vrátit do vlasti, je dluh, potíže se státními orgány neměl, dluží téměř X., dluh vznikl jako náklad na X., rád by zde několik let zůstal a prací si vydělal peníze na splacení dluhu, v minulosti měl X., má uvedené zdravotní potíže, avšak je soběstačný, nijak jej to neomezuje, v práci by ale nechtěl nosit těžké věci, X., v České republice pracuje různě X., nenapadá jej jiná možnost, jak situaci s dluhem řešit, mezinárodní ochrana mu může v jeho situaci pomoci, jelikož zde potřebuje legálně zůstat, o to mu jde, sdělil všechny důvody, pro něž o mezinárodní ochranu žádá, během pohovoru uváděl úplné a pravdivé informace a nic nezamlčel, žádné další skutečnosti uvést nechce, vše, co chtěl, již sdělil.
7. Ve správním spisu jsou rovněž obsaženy zprávy o zemi původu, konkrétně zpráva IOM 2019, Údaje o zemi, Vietnam ze dne 26. 3. 2020, Informace OAMP, Vietnam, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 1. 9. 2020 a Informace Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 9. 9. 2019, Zpráva britského Ministerstva vnitra ze zjišťovací mise ve Vietnamu.
8. Dne 9. 3. 2021 se žalobce mohl seznámit s podklady rozhodnutí. Nechtěl se seznámit s obsahem podkladů, vyjádřit se k nim ani navrhnout jejich doplnění. Uvedl, že vše již řekl, nemá co dodat.
9. Následně žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí ze dne 20. 7. 2021.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože s tímto postupem vyslovili souhlas účastníci ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s.
12. Podle ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.*
13. Podle ust. § 2 odst. 5 zákona o azylu *ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmu se rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup.*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

14. Podle ust. § 2 odst. 6 věty druhé zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
15. Žalobce založil svou žalobu především na obavách ze soukromých osob (věřitelů), tento důvod nicméně v azylovém řízení vůbec neuvedl a ani přesvědčivě nevysvětlil, proč tak neučinil, jeho tvrzení poprvé uvedená až v žalobě tudíž shledal soud nevěrohodnými. Podle žalobce pochybil žalovaný, jelikož se jej podrobně nevyptal na všechny okolnosti jeho dluhu. S tím se soud neztotožnil. Je to právě žalobce, kdo má v azylovém řízení břemeno tvrzení, žalovaný za něj není povinen domýšlet, jaké důvody jej k podání azylové žádosti vedly, žadatelé o mezinárodní ochranu musí vědět, proč o ni žádají a čeho se obávají, k tomu nepotřebují mít právnické vzdělání ani být podrobně obeznámeni se všemi postupy; ostatně, žalobce v České republice pobývá již dlouhá léta a vedl některá správní řízení v cizineckých věcech, nemohl proto být ani přehnaně zaskočen v důsledku diametrálně odlišného fungování společnosti či kulturního šoku. Žalovaný přitom v azylovém řízení postupoval správně a dal žalobci plnou možnost uplatnit všechny důvody jeho žádosti. Žalobce byl nejprve na důvody žádosti dotázán během poskytnutí údajů, po několika dnech s ním byl veden pohovor, během kterého žalovaný opakovaně stočil řeč na žalobcův dluh, dotázal se též, jak mu může mezinárodní ochrana v jeho situaci pomoci, dále byl dotázán, zda uvedl všechny důvody a v jejich rámci všechny okolnosti a nic nezamlčel, poté byl znovu na žalobce směřován dotaz, zda nechce ještě něco uvést, na to žalobce odpověděl záporně a potvrdil sdělení všech skutečností, uvést své obavy mohl žalobce rovněž při seznámení s podklady rozhodnutí konaném asi dva měsíce po pohovoru, ale ani během daného úkonu nic ohledně obav z věřitelů nesdělil. Přitom při obavách o život, které dle žaloby má, musel mít jejich původ stále na zřeteli, přesto strach ze soukromých osob nikterak neuváděl. Žalovaný rovněž nebyl povinen dávat žalobci návodné otázky stran azylových důvodů (např. na základě vlastních poznatků z moci úřední, dle nichž bývají vietnamskými státními příslušníky potíže s věřiteli někdy namítány); tvrzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany bylo správně ponecháno na žalobci, který jakékoliv potíže s věřiteli v azylovém řízení ani nenaznačil. Závěr, že je to právě žadatel o mezinárodní ochranu, koho stíhá břemeno tvrzení, a žalovaný není povinen za něj domýšlet možné důvody pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, vyplývá rovněž z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), již v právní větě k rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j.: 5 Azs 22/2003 – 41, NSS seznal: *„Povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla Povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.“*
16. Krom toho, obavy ze soukromých osob mohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany pouze, pokud se žadatel nemůže obrátit s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány; nepokusil-li se žadatel řešit své potíže se státními orgány své vlasti, nebude mu zpravidla moci být mezinárodní ochrana udělena (s výjimkou případů, kdy by pokus o vnitrostátní ochranu byl předem zjevně marný). Přesně taková je situace žalobce, Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

který se stran obav z věřitelů na státní orgány své vlasti nikterak neobrátil, přitom dle dokumentů obsažených ve správním spisu se vietnamské státní orgány snaží trestnou činnost ohledně nelegálních půjček od soukromých osob potírat, během jednoho roku vietnamské státní orgány odhalily tisíce případů, problémem je, když se poškození obávají na policii obrátit a poskytnout jí důkazy (Informace Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 9. 9. 2019). Vnitrostátní orgány ve Vietnamu tudíž poskytují reálnou ochranu v souvislosti s trestnou činností spojenou s nelegálními půjčkami, obrátit se na ně není zjevně marné, žalobce se o to tudíž měl alespoň pokusit; problémem je, pokud se poškození obrátit na policii bojí, avšak strach z nalezení účinné ochrany neznamená její absenci. Možnost obrátit se na vnitrostátní orgány v souvislosti s nelegálními půjčkami od soukromých věřitelů, resp. požadavek alespoň se o nalezení ochrany u orgánů své vlasti pokusit, ve vztahu k vietnamským věřitelům opakovaně judikoval i NSS, jenž např. v usnesení ze dne 25. 5. 2023, č. j.: 4 Azs 87/2023 – 41, s odkazem na předchozí judikaturu dovodil: *„Nejvyšší správní soud se opakovaně zabýval otázkou, zda lze za důvod pro udělení mezinárodní ochrany považovat hrozbu újmy ze strany žadatelových věřitelů v případě návratu do země původu, a to konkrétně též do Vietnamu. V rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, dovodil, že pronásledování i vážná újma mohou brozit jak ze strany státu, tak ze strany nestátních původců – soukromých osob. „Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí (...) bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, [však] nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.“ (srov. také rozsudek NSS ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30). Stěžovatel ochrany ve státě původu nevyužil. Nedůvěra stěžovatele ve státní orgány země původu neodůvodňuje absolutní rezignaci na využití prostředků ochrany, které poskytují. Lze odkázat na rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003-49, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004-67, a ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004-49, č. 401/2004 Sb. NSS, nebo na aktuálnější usnesení NSS ze dne 17. 5. 2023, č. j. 1 Azs 57/2023-30, či ze dne 9. 5. 2023, č. j. 9 Azs 71/2023-26.“*

17. Ostatně, i žalobcovy parafráze uvedené v žalobě, které mají odkazovat na vyjádření vietnamských orgánů, svědčí o zájmu daných orgánů o nelegální půjčky a jejich potírání, jako potíží je uváděno neoznamování nezákonného jednání poškozenými, ale (jak bylo již uvedeno výše) neúčinnost ochrany konstatovat nelze, pokud se o její využití žadatel ani nepokusil. Soud se rozhodl neprovést jako důkaz článku dostupné na webových stránkách, na něž bylo v žalobě odkázáno, především je ve správním spisu k dané problematice obsažen dostatečně reprezentativní podklad (Informace Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 9. 9. 2019), dále soud nepovažuje za dostatečně průkazné a věrohodné informace obsažené v novinových článcích a konečně, tvrzení s danými články spojená v zásadě odpovídají skutkovým závěrům, které byly učiněny v souvislosti s potíráním nelegálních půjček vietnamskými státními orgány.
18. Ekonomické důvody nepředstavují skutečnosti podstatné pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem, lze nicméně souhlasit se závěrem žalovaného o možnosti žalobce nalézt zaměstnání ve vlasti, pokud tam již dříve pracoval coby X.; ve Vietnamu je taktéž dostupná zdravotní péče a přístup k běžným lékům (zpráva IOM 2019). V případě žalobce tudíž nevyšly najevo ani okolnosti, pro něž by jeho pouhé vycestování mělo být v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

19. Samotné konstatování účelovosti azylové žádosti nebylo pro konečné posouzení věci zásadní, žalovaný se řádně zabýval všemi tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany, ale neshledal je relevantními, s čímž se soud plně ztotožnil.
20. Ve vztahu k žalobním bodům je proto třeba uzavřít, že žalovaný dostatečně zjistil skutečný stav věci, řádně posoudil všechny okolnosti ve vztahu k možnému udělení azylu i doplňkové ochrany, zjistil všechny rozhodné okolnosti a napadené rozhodnutí lze mít za přesvědčivé, žalovaný též přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a své závěry řádně odůvodnil v napadeném rozhodnutí.
21. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
22. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. července 2023

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.